

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Uttalelse til søknad om bygging av Kjørstadelva kraftverk i Kongsberg kommune

Kjørstadelva Kraft søker om å regulere Kjørstadelva i Kongsberg til kraftproduksjon. Fylkesmannen kan ikke anbefale at det gis tillatelse til å regulere elva. Dette begrunnes ut fra generell negativ effekt på vannmiljøet, viktige bekkekløfter, rødlistearter og ut fra et landskapsmessig aspekt.

Vi ser til søknad fra Kjørstadelva Kraft om utbygging av Kjørstadelva kraftverk i Kongsberg kommune.

Bakgrunn

I Kjørstadelva er det søkt om å bygge kraftverk over en strekning på 1800 m. Fallhøgden er 120 m, fra kote 200 til kote 80. Middelvannføringen er 1128 l/sek. Maksimale og minste slukevne er henholdsvis 2486 l/sek og 124 l/sek. Beregnet kraftproduksjon er 6.8 GWh. Minstevannføringen er foreslått til 56 liter per sekund om sommeren og 115 liter per sekund om vinteren. Middelvannføringen i elva er 56 liter per sekund. Maksimal vannføring kan nå opp i over 2000 liter per sekund, mens alminnelig lavvannføring er angitt til 24 liter per sekund.

Vurdering

Den negative effekten av småkraftverk i Kjørstadelva ut fra et naturfaglig aspekt er knytta til akvatisk liv og landskap. I følge den naturfaglige utredningen er det listet opp 3 rødlistearter i influensområdet. Disse er solblom med status sårbar (VU), ask (VU) og ål (VU). I følge fagrapporten forekommer også naturtypene kalkfuruskog og or-askeskog i området. Det er registrert to bekkekløfter i influensområdet. Den ene har verdi 4 som tilsier regional til nasjonal betydning, mens den andre har lokal verdi.

I følge søknaden gir næringsrik og kalkholdig berggrunn, et mulig potensial for sjeldne arter av markboende sopp og karplanter. Siden det er funnet flere krevende arter, anses det i følge søknaden også å være en viss mulighet for funn av sjeldne mose- og lavararter i influensområdet, spesielt innenfor bekkekløfta i nedre del. I tillegg er det registrert fossefall som vil kunne bli negativt påvirket ved endret vannregime på regulert strekning.

På den berørte strekningen er det enkelte fossefall bl.a. Kvennhussfossen som har lokal landskapsmessig verdi. Ut fra allmenne natur- og friluftsjnteresser anses elvedraget i seg selv

å være et positivt landskapsmessig element. I den sammenheng vil kraftverket derfor påvirke landskapsbildet negativt gjennom redusert vannføring. I tillegg vil graving av rørgate over en strekning på 1400 m utgjøre et ikke uvesentlig landskapsmessig inngrep, selv om det blir oppgitt at den skal revegiteres.

Lav gradient (ca. 7 %) gjør at det blir en forholdsvis lang strekning av elva (ca. 1850 m) som blir negativt påvirket med redusert vannføring i de periodene kraftverket er i drift. I tillegg til vannmiljøet generelt, vil dette også påvirke lokal ørret negativt. Det gjelder både i forhold til gyte- og oppvekstområder, og med hensyn på biologisk produksjon.

I dag har Kjørstadelva god økologisk tilstand i forhold til kravene i vannforskriften. Ved utbygging, selv med minstevannføring, vil status endres til sterkt en modifisert vannforekomst med moderat økologisk tilstand over en strekning på ca. 1800 m.

Konklusjon

Sett under ett kan Fylkesmannen derfor ikke anbefale at det gis tillatelse til å regulere Kjørstadelva til kraftproduksjon. Dette begrunnes både ut fra hensynet til naturmangfold og fra et landskapsmessig aspekt. I influensområdet er det bl.a. registrert to bekkekløfter hvor en har regional og nasjonal verdi. Også tre rødlistearter er registrert i influensområdet bl.a. solblom som har status sårbar. Generelt vil økologisk tilstanden på regulert strekning endres fra god til sterkt modifisert tilstand. Det er også enkelte fosser bl.a. Kvennhusfossen som beriker vassdraget ut fra et landskapsmessig aspekt.

Fylkesmannen viser for øvrig også til vannforskriften § 12 som forutsetter at de samfunnsmessige fordelene ved en regulering, må veie opp for tapet av naturmangfold og akvatisk uberørt vannmiljø ved en eventuell vannkraftutbygging i Kjørstadelva.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
fagsjef

Erik Garnås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Kopi
Kongsberg kommune
Miljødirektoratet